

Kindcentrum

de Spelevaert

Protocol “Omgaan met elkaar”

2022-2026

INHOUD

1.	Waarom wij kiezen voor protocol “Omgaan met elkaar”	3
2.	Achtergrondinformatie	6
2.1	Wat verstaan wij onder pesten?	6
2.2	Kenmerken van de pestkop	7
2.3	Kenmerken van de gepeste	8
2.4	Signalen, die wijzen op pestgedrag	8
3.	Op welke wijze wordt in onze school gewerkt aan het voorkomen van pestgedrag?	10
4.	Hoe wordt er gehandeld in situaties, waarin pestgedrag wordtesignaleerd?	12
5.	Welke gedragsregels worden in de groep gehanteerd?	15
6.	Veranderingsplannen	16
7.	Bij dit protocol behorende hulpmiddelen en informatiebronnen	17
	Bijlagen	
	Bijlage 1: Groepsregels	18
	Bijlage 2: Ik heb de pest aan pesten	19
	Bijlage 3: Analyseformulier pestgedrag (gele en rode kaart)	20
	Bijlage 4: Bestaande regels	21
	Bijlage 5: Procedure “Toelating, schorsing en verwijdering”	25
	Bijlage apart: Stop-hou-opbladen	

1. Waaron wij kiezen voor protocol “Omgaan met elkaar”

Onze visie ten aanzien van onze school:

Wij werken vanuit een katholieke levensvisie. Naast expliciete uitingen willen wij dat dit zich vooral vertaalt in de sfeer op school. Een sfeer waarin een kind zich thuis voelt, zich geborgen voelt en de mogelijkheid heeft zichzelf te zijn.

Dit betekent dat het sociale element een belangrijke plaats inneemt. De belangrijkste boodschap die wij vanuit onze levensbeschouwelijke visie meekrijgen, is tenslotte de wijze waarop wij met elkaar om dienen te gaan.

Een centraal thema op de Spelevaart is “**respect**”. Daar bedoelen we mee respect hebben voor elkaar als persoon én respect hebben voor elkaars geloof en cultuur. Wij denken dit het beste te kunnen doen door vanuit de groep te werken, met daarbij zoveel mogelijk aandacht voor het individu.

De bovengenoemde sfeer moet er niet alleen naar kinderen toe zijn, maar ook naar de ouders en naar elkaar. Wij vinden het belangrijk dat de ouders een open sfeer ervaren en tevens dat hun inbreng gewaardeerd wordt. We zijn er tenslotte samen voor het kind.”

Het is in onze ogen van groot belang, dat de kinderen zich in onze school thuis voelen. Wij streven naar een prettige, ontspannen en open sfeer, waarin de kinderen zich gerespecteerd voelen, en ervaren dat er voor iedereen, ongeacht capaciteiten en vaardigheden, de nodige belangstelling en aandacht is. Een dergelijke werksfeer, ook wel pedagogisch klimaat genoemd, vormt een basisvoorwaarde voor het bereiken van goede onderwijsleerresultaten en een positieve ontwikkeling van de kinderen. Belangrijk kenmerk binnen dit pedagogisch klimaat is dus een kindvriendelijke onderwijsleeromgeving, waarbij **een gevoel van veiligheid en geborgenheid** bij de kinderen de grondslag vormt.

Binnen de school doen zich buitengewoon veel situaties voor, waarin kinderen zich heel kwetsbaar opstellen binnen de groep, of bijvoorbeeld bij het spelen op het plein. Situaties, die gemakkelijk kunnen leiden tot gevoelens van ontevredenheid, jaloezie en je achtergesteld of zelfs genegeerd voelen. Dergelijke situaties leiden gemakkelijk tot pestgedrag. Er wordt een slachtoffer gezocht en gevonden. Er worden nog wat meelopers geronseld, en de basis voor een langdurige peestsituatie, met alle negatieve gevolgen van dien is gelegd en kan worden opgestart.

Pestgedrag is een niet te ontkennen fenomeen, dat zich de laatste jaren steeds meer voordoet bij zowel kinderen als bij volwassenen. Een fenomeen, dat zich op een brede schaal voordoet, niet alleen binnen het gezin, in de hobbyclub, kinderschermingstehuizen, de voetbalvereniging en in en rondom de school, maar zich ook op een nog veel bredere schaal voordoet binnen de samenleving, als wij bijvoorbeeld kijken naar pestgedrag van volwassenen binnen de werkomgeving, vrouwen- en kindermishandeling, seksueel misbruik en ongewenste intimiteiten. Een tamelijk nieuw verschijnsel is het digitaal pesten, waar we ook de nodige aandacht zullen moeten besteden. In een later stadium zullen we een bijlage toevoegen met informatie over dat onderwerp.

Pestgedrag in en rondom onze school belemmert niet alleen de voortgang van het onderwijsleerproces, doordat veel tijd aan de oplossing van dergelijk gedrag moet worden besteed, maar doet ook absoluut inbreuk op onze visie, dat wij in onze school een veilige en kindvriendelijke onderwijsleeromgeving willen nastreven.

En hoe kunnen kinderen, die hun onzekerheid en frustraties door middel van pestgedrag uiten, en tot een vast gedragspatroon maken, later als volwassenen op een respectvolle manier met andere mensen in de maatschappij omgaan?

Zoals we tot nu toe met moeilijk gedrag en pesten omgaan op de Spelevaart volstaat in onze ogen niet helemaal meer. Het is nodig om specifiekere afspraken te maken.

Pesten

Pesten komt ook bij ons op school voor. Volledig pestvrij zal je een school waarschijnlijk niet krijgen. Zolang als er groepen kinderen zijn, zal pestgedrag z'n kop op kunnen steken.

Belangrijk is in ieder geval pestgedrag zo snel mogelijk te onderkennen en aan te pakken.

Daar bent u als ouder ook zeer belangrijk bij. Doordat u gevoelsmatig met uw kind een heel andere band heeft, zult u doorgaans veel eerder dan de leerkracht merken dat er iets aan de hand is. Laat dit zo snel mogelijk weten. Hoe eerder het aangepakt kan worden, hoe beter het is.

In de klas wordt er op verschillende wijzen in de preventieve sfeer gewerkt. Wij vinden het belangrijk dat kinderen sociale vaardigheden ontwikkelen.

- Parnassys leerlijnen en Zien! worden ingezet om de leerlingen goed te volgen
- Via de methode Kanjertraining wordt er aandacht besteed aan sociale vaardigheden, verantwoordelijkheid voor anderen en aan je eigen handelen.
- Er wordt bewust gestreefd naar een open sfeer waarin leerkrachten een voorbeeldfunctie hebben in het omgaan met elkaar.

Als er desondanks sprake is van pesten wordt er afhankelijk van het stadium waar het zich in bevindt ingegrepen en aangepakt. Hier worden alle betrokkenen in meegenomen: de gepeste, de pester, de groep, de ouders van de gepeste, de ouders van de pester en in sommige gevallen de ouders van de groep. Indien nodig wordt hierbij ondersteuning gevraagd van de Kanjerspecialist, Schoolmaatschappelijk werk of instanties als de GGD.

Met behulp van dit protocol "Omgaan met elkaar" willen wij het pestgedrag (en agressief gedrag) binnen onze school niet alleen aanpakken nadat een peestsituatie is gesignaleerd, maar ook pestgedrag voorkomen, door dit gedrag met al zijn aspecten, gevolgen en de erbij horende rollen van pester, meeloper en gepeste bespreekbaar te maken.

Naast de nodige basisinformatie voor de leerkrachten is ook een duidelijk plan van aanpak beschreven voor situaties waarin pestgedrag wordt gesignaleerd, en zijn overzichten van regels en afspraken ten aanzien van de omgang met elkaar opgenomen. Deze regels zijn in de groepen duidelijk zichtbaar opgehangen, en met de kinderen besproken.

Bij de aanpak van gesignaleerd pestgedrag worden ook de ouders intensief betrokken, omdat pestgedrag zich niet alleen beperkt tot de school en omdat oorzaken van pestgedrag zeker niet alleen binnen de school, maar vaak ook buiten de school liggen.

Dit protocol "Omgaan met elkaar" is een middel om de volgende doelstellingen te bereiken:

- De leerkrachten kunnen het pestgedrag signaleren en onderkennen.
- Het protocol "Omgaan met elkaar" vormt een plan van aanpak ten aanzien van:
 - Het voorkomen van pestgedrag
 - Het tijdig signaleren van pestgedrag
 - Het remediëren van pestgedrag
 - De samenwerking tussen ouders en school om pestgedrag te voorkomen en te remediëren

Met dit protocol "Omgaan met elkaar" hopen wij als leerkrachten van onze school, samen met de leerlingen en ouders een positieve en effectieve bijdrage te kunnen leveren aan het voorkomen en bestrijden van pestgedrag.

2. Achtergrondinformatie

2.1 Wat verstaan wij onder pesten?

Het verschijnsel pesten is een zondebokfenomeen, dat inhoudt, dat leden van een groep om een bepaalde reden een soortgenoot mishandelen. Een fenomeen, dat niet alleen bij mensen voorkomt, doch ook in de dierenwereld bij bijvoorbeeld kippen, apen en katten is aangetoond. Pesten kent duidelijk andere kenmerken dan plagen. Uit een plaagsituatie kan echter heel gemakkelijk een pestsituatie voortvloeien.

Een duidelijk overzicht van de kenmerken van PLAGEN en PESTEN, en de gevolgen van dit gedrag vormt een basis voor het signaleren van pestgedrag:

Pesten en plagen, waar zit het verschil?

PESTEN:

- Gebeurt berekenend (men weet meestal vooraf goed, wie, hoe en wanneer men gaat pesten). Men wil bewust iemand kwetsen of kleineren.
- Gebeurt herhaaldelijk, systematisch en langdurig (stopt niet vanzelf en na korte tijd).
- Ongelijke strijd. De onmachtsgevoelens van de gepeste staan tegenover de machtsgevoelens van de pestkop.
- De pestkop heeft geen positieve bedoelingen en wil pijn doen, vernielen of kwetsen.
- Meestal een groep (pestkop en meelopers) tegenover één geïsoleerd slachtoffer.
- Er bestaat een neiging tot een vaste structuur. De pestkoppen zijn meestal dezelfde leerlingen, net zoals de slachtoffers (mogelijk wisselend door omstandigheden).

GEVOLGEN

- Indien niet tijdig wordt ingegrepen, kunnen de gevolgen (zowel lichamelijk als psychisch) heel pijnlijk en ingewikkeld zijn en ook lang naslepen.
- Het is niet gemakkelijk om tot betere relaties te komen. Het herstel verloopt heel moeizaam.
- Isolement en grote eenzaamheid bij het gekwetste kind. Aan de basisbehoefte om 'Bij de groep te horen' wordt niet voldaan.
- De groep lijdt onder een dreigend en onveilig klimaat. Iedereen is angstig, en men wantrouwt elkaar. Er is daardoor weinig openheid en spontaniteit. Er zijn weinig of geen echte vrienden binnen de groep.

Kenmerken van de pestkop

Alhoewel wij niet zomaar iemand een etiket van ‘Pestkop’ kunnen opplakken op basis van een of meer van de volgende kenmerken en kinderen natuurlijk onderling verschillen, is toch in de praktijksituatie gebleken, dat bij kinderen die pesten, vaak meerdere van de volgende kenmerken opvallen:

- Staat vrij positief tegenover geweld, agressie, en het gebruik van stoere taal.
- Imiteert graag agressief gedrag.
- Is vlugger agressief, gebruikt meer geweld.
- Lijkt assertief: zegt spontaan wat hij denkt of voelt. Komt uit voor zijn mening.
- Is vrij impulsief.
- Heeft de neiging anderen te overroepen of te domineren om controle te houden, maar is misschien minder zeker dan het lijkt.
- Wil het middelpunt zijn en is vlug jaloers.
- Is meestal fysiek sterker of omringd door sterke vrienden die zijn gezag respecteren.
- Heeft moeite met regels, grenzen, en eigen of door anderen opgelegde regels.
- Schat situaties verkeerd in.
- Schat de gevolgen van zijn gedrag verkeerd in.
- Heeft het moeilijk met stress of spanning, die van buitenaf wordt opgelegd (proefwerken, agressie van ouders, etc.).
- Lijdt vaak aan een negatieve faalangst.
- Hoe onveilig hij zich voelt, hoe groter de behoefte aan een zondebok.
- Hoef niet ander intelligentieprofiel te vertonen.
- Geniet respect uit angst en niet uit waardering.
- Heeft een zwak inlevingsvermogen, is vooral met zichzelf bezig en houdt geen rekening met anderen.

2.3 Kenmerken van de gepeste

Alhoewel wij niet zomaar iemand een etiket van ‘Gepeste’ kunnen opplakken op basis van een of meer van de volgende kenmerken, en kinderen natuurlijk onderling verschillen, is toch in de praktijksituatie gebleken, dat bij kinderen die gepest worden, vaak meerdere van de volgende kenmerken opvallen:

- Houdt niet van geweld en agressief of onbeschoft taalgebruik.
- Weet niet hoe hij met agressie van anderen om moet gaan.
- Is soms fysiek zwakker.
- Is eerder in zichzelf gekeerd.
- Is geneigd zich onderdanig of gediensstig te gedragen.
- Is onzeker in zijn sociale contacten.
- Durft niet op te komen voor zichzelf.
- Heeft vaak een lage dunk van zichzelf en legt de schuld bij zichzelf
- Voelt zich vaker eenzaam dan andere kinderen.
- Voelt niet goed aan welke regels of normen er binnen de groep gelden.
- Reageert niet op de gepaste manier op druk: Begint te huilen, of gedraagt zich slaafs, gaat klikken of vleien, probeert zich vrij te kopen met snoep of geld, probeert de pestkoppes na te bootsen, maar faalt daarin.

Signalen, die wijzen op pestgedrag

Vaak kunnen door middel van een goede observatie al bepaalde signalen van pestgedrag worden opgevangen. Door het goed observeren van kinderen in de verschillende

onderwijsleersituaties en spelsituaties kunnen peestsituaties al in een vroeg stadium worden gesignaleerd en kan op gepaste wijze worden ingegrepen.

Signalen bij de gepeste:

- Het kind heeft blauwe plekken, of schrammen, gescheurde kleren, beschadigde boeken, en ‘verliest’ sportkleren en eigendommen. Let zeker op, als het kind normaliter niet slordig is. Ook als het niet weet hoe de signalen er gekomen zijn, of excuses zoekt, is er vaak meer aan de hand.
- Het kind maakt zich het liefst onzichtbaar. Zelfs zonder zichtbare aanleiding gedraagt het zich als een geslagen hondje. Het is vaak verdrietig of neerslachtig, of heeft onverwachte stemmingswisselingen met driftbuien.
- In sommige gevallen is het onhandelbaar, agressief en overspannen.
- Het staat dikwijls alleen op de speelplaats; er komen geen vriendjes thuis om te spelen en het wordt ook niet uitgenodigd om te komen spelen, of te komen op feestjes en logeerpartijen.
- Het kind zoekt het veilige gezelschap van de leerkracht of de leider.
- Als er groepjes worden gekozen, wordt het kind als laatste gekozen, of het blijft over.
- De schoolresultaten worden opeens veel slechter.
- Het kind is vaak afwezig, letterlijk of figuurlijk. Het vlucht weg in de fantasie en zorgt ervoor dat het zo nipt mogelijk op tijd op school komt, en is meteen na de bel weer weg. Op zondagavond of voor het kind naar een club moet, is het bijzonder gestresst, en zoekt redenen om niet naar school of naar de club te moeten.

Signalen bij de pestkop:

- Het kind heeft blauwe plekken of schrammen en besmeurde of gescheurde kleren van de slachtoffers, die zich hebben verdedigd.
- Zijn vriendjes zijn volgzaam meelopers, die wachten op instructies van de pestkop.
- Het kind vindt het moeilijk om samen te spelen of samen te werken, omdat het altijd de baas wil zijn.
- Het verdraagt het slecht om afhankelijk te zijn van het toeval, of van de bekwaamheid of onbekwaamheid van anderen.
- Het kind verdraagt geen kritiek en wordt boos als zijn positieve beeld van zichzelf ter discussie wordt gesteld, al is het ook maar door een grapje.
- Zijn vriendjes zijn gelijkgezinden. Ze spreken vaak negatief of kleinerend over bepaalde kinderen. Wie niet bij de groep hoort, is een zwakkeling of zelfs een vijand. Ze kiezen agressieve idolen uit sport, muziek of film.
- De pestkop is regelmatig brutaal tegenover een zwakker gezinslid. Dit kan ook een ouder zijn.
- De pestkop kan zich moeilijk inleven in de gevoelens van anderen en heeft weinig of geen schuldgevoelens.
- Het kind kan moeilijk grenzen aanvaarden die door anderen worden opgelegd en verdraagt geen kritiek.
- Je krijgt de indruk, dat het kind een dubbelleven leidt: thuis of tegenover de leraar is het volgzaam en braaf, maar je hoort klachten over het kind in onbewaakte momenten.

3. Op welke wijze wordt in onze school gewerkt aan het voorkomen van pestgedrag?

Ter voorkoming van pestgedrag zijn in onze school de volgende maatregelen genomen en wordt de volgende werkwijze gehanteerd.

1. Tijdens de Kanjertraining wordt gericht aandacht besteed aan de volgende kenmerken van pestgedrag:

- De achtergronden van pestgedrag
- De structuren van peestsituaties
- De kenmerken van de gepeste
- De kenmerken van de pestkop
- De kenmerken van de volgelingen
- De gevolgen van het pestgedrag

2. Het bevorderen van wederzijds respect en waardering van de leerlingen onderling, met als uitgangspunt...

Alle mensen verschillen onderling, qua uiterlijk, qua persoonlijke eigenschappen, vaardigheden en capaciteiten. Ieder mens heeft het recht om, ongeacht zijn uiterlijk, persoonlijke eigenschappen, vaardigheden en capaciteiten, 'zichzelf' te kunnen zijn, en als zodanig te worden gerespecteerd door zijn medemensen.

3. De leerkrachten hebben kennis en inzicht m.b.t. alle aspecten van pestgedrag, en zijn vaardig in het signaleren en remediëren van pestgedrag. Alle leerkrachten zijn in het bezit van de Kanjerlicenties en handelen conform de hierin genoemde afspraken en stappen

4. In alle groepen worden duidelijke groepsregels gehanteerd, die met de leerlingen worden afgesproken. In alle groepen hangen de groepsregels duidelijk zichtbaar voor alle leerlingen aan de wand van het lokaal

5. Positief gedrag van leerlingen wordt gecompimenteerd en op deze wijze beloond.

6. Op ouderavonden en groepsavonden wordt thematisch aandacht besteed worden aan alle aspecten van (pest)gedrag.

7. Er is gedurende de pauzes toezicht op het schoolplein, waarbij duidelijke gedragsregels en afspraken worden gehanteerd

8. In alle groepen worden Kanjerlessen gegeven waarbij het uitgangspunt is dat iedereen goed is en het goed wil doen. Iedereen wil te vertrouwen zijn.

STOP HOU OP BLAD procedure		verslag
STAP 1 nog geen blad/ preventief		
Gedrag:	Herhaaldelijk school-/klassenregels overtreden, het leerproces in de groep verstoren, grensoverschrijdend gedrag, pesten, respectloos gedrag naar anderen en ander ontoelaatbaar gedrag.	Niveau 0 <u>Gespreksverslag in Parnassys</u>
Acties:	<u>Kind gesprek</u> : Aan het kind aangeven (kindgesprek), zodat hij/ zij het gedrag kan veranderen.	
Lkr.	<u>Ouder gesprek</u> : Ook ouders worden erbij betrokken. De consequenties die het gedrag heeft m.b.t. een stop-hou-op-blad worden aan hem of haar duidelijk gemaakt.	
Plan:1	We gebruiken middelen om het gedrag te veranderen. <u>Handelingsplan</u> : We leggen een plan van aanpak vast in Parnassys middels een handelingsplan met meetbare doelen. Evaluatiemoment vastleggen. Plan bijstellen en bij weinig opbrengst; zorg erbij betrekken.	
STAP 2a 1^e Stop hou op BLAD		
Gedrag:	Als het bovenstaande ernstige gedrag zich blijft herhalen en er is geen verbetering zichtbaar òf er wordt extreem (fysiek) geweld gebruikt, dan geven we aan het kind aan dat het niet zo verder kan.	Niveau 1 Groot overleg met lkr/ouders/IB of gedragsspecialist <u>Gespreksverslag in Parnassys</u> <u>s.h.o.b.1 scannen en in Parnassys zetten</u>
Acties:	Overleg met ib /gedragsspecialist/collega's	
Lkr.	Het kind krijgt het 1e "stop hou op blad" (Doorgegeven aan MT). Het blad wordt op een <u>andere plek</u> (in de school) ingevuld (uit de groepssituatie). Op dezelfde dag als het invullen van het "stop hou op blad" worden de ouders gebeld voor een gesprek. Het juist ingevulde blad gaat mee naar huis voor ondertekening ouders. De volgende dag wordt deze ingeleverd bij het MT. Houd wel volgende in het oog: <ul style="list-style-type: none"> Dit zien we als een ernstige waarschuwing! Het kind en de ouders moeten zien, dat verbetering van het gedrag noodzakelijk is! Vormt het gedrag een <u>ernstige bedreiging</u> voor de groepsveiligheid (zowel lichamelijk als geestelijk) en /of de leerprocessen in je groep, dan geven we een stop hou op blad anders gaan we terug naar stap 1 en veranderen we het plan. 	
2b gesprek 1^e IHI		
Acties:	<u>Oudergesprek</u> door de leerkracht (eventueel met IB of gedragsspecialist) (met eventueel kind erbij) moet z.s.m. gebeuren.	<u>Gespreksverslag in Parnassys en afdrukken voor ouders en ondertekenen</u>
Lkr.		
Inhoud:	<u>Oudergesprek</u> : het doel van dit gesprek is om met de leerling en ouders opnieuw een gedragsplan op te stellen om het gedrag te verbeteren. <ul style="list-style-type: none"> Eventueel IB/gedragsspecialist worden erbij betrokken. <p>Besprek met elkaar bij welk gedrag / wanneer een 2^e blad wordt gegeven</p> <p>Er wordt aangegeven dat drie stop hou op bladen een time out gegeven wordt. Dit betekent dat het kind een dag(deel) niet op school mag komen. Bij meerdere time outs kan er geschorst worden.</p>	

	plan / groeidocument	
Acties: Lkr.	<ul style="list-style-type: none"> In ParnasSys wordt een groeidocument geplaatst met het onderwerp: 1^e STOP HOU OP BLAD Aanpassen van het huidige plan + bijlage Optie is een bespreking in een zorg <ul style="list-style-type: none"> eventueel: met SMW of andere betrokkenheid van SMW is mogelijk. Ook is mogelijk om ondersteuning vanuit het samenwerkingsverband (ambulante begeleiding) aan te vragen wanneer er vragen zijn. Het groeidocument wordt gebruikt om alles vast te leggen. 	<u>Groeidocument invullen</u>
STAP 3 2^e Stop hou op blad		
Gedrag:	De afgesproken grenzen (STAP 2B) zijn overschreden	Niveau 2
Actie:	<ul style="list-style-type: none"> <u>oudergesprek</u> direct dezelfde dag met ouders en directie. 	IHI, met AB SWV 4,
Lkr.	<ul style="list-style-type: none"> Vervolgens wordt er met ouders/ IB/de gedragsspecialist en AB SWV en directie een IHI afgesproken om samen tot een oplossing te komen. Daar wordt in aangegeven dat het volgende blad time out betekent. Er wordt afgesproken welk gedrag / wanneer er een derde stop hou op blad wordt gegeven 	<u>Aanpassing gedragsplan</u> <u>Aanvulling groeidocument</u>
Plan:	<p>Het gedragsplan wordt in dit gesprek aangepast, zodat de gestelde doelen toch behaald gaan worden.</p> <p>Het groeidocument wordt aangevuld.</p> <p>Na de uitgevoerde aanpak om het doel te bereiken, kunnen opnieuw een of meerdere IHI's plaatsvinden</p>	<u>Gespreksverslag in Parnassys en afdrukken voor ouders en ondertekenen.</u> <u>s.h.o.b.2 scannen en in Parnassys zetten</u>
STAP 4 3^e Stop hou op blad		
Gedrag:	De afgesproken grenzen (STAP 3) zijn overschreden	Niveau 3 a/b/c/d
Actie:	<ul style="list-style-type: none"> Bij het derde stop hou op blad wordt er een time out gegeven. (hoeft niet aan inspectie/ Unicoz melden)gegeven. 	Zorgarrangement/TLV
Lkr.	<ul style="list-style-type: none"> <u>Oudergesprek</u>: met ouders, het kind, de leerkracht en directie/IB, de gedragsspecialist en eventueel andere betrokkenen, om te bepalen wat de te nemen stappen zijn : verwijzing of terugkeer in de groep. 	<u>s.h.o.b.3 scannen en in Parnassys zetten</u>
Plan	<p>Na de time out: Terugkeer in de groep. Er moet er een hulpvraag geformuleerd worden om externe hulp, een zorgarrangement of een toelaatbaarheidsverklaring (TLV) aan te vragen. Een OPP-gedrag wordt opgesteld.</p> <p>Wanneer er sprake is van blijvend ontoelaatbaar gedrag, ook na de time out, ondanks alle inspanningen om middels handelingsplannen en extra zorg het gedrag te verbeteren, dan wordt er meteen overgaan naar een volgende time out. Wanneer er meerdere time-outs gegeven zijn, kan er overgegaan worden naar schorsen.</p>	<u>OPP opstellen</u>

